

ÇEVSAM Batı Karadeniz'de yaşanan sel ve taşkın felaketlerini ele aldı

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Çevre Sorunları Araştırma Merkezinin (ÇEVSAM), Merkez Müdürü Prof. Dr. Yüksel Ardalı'nın yürütücülüğünde düzenlediği 'İklim, Göç ve Yerleşme Sorunları Bağlamında Batı Karadeniz Sel ve Taşkın Felaketleri' başlıklı söyleşinin konuğu, OMÜ Eğitim Fakültesi Ortaöğretim Sosyal Alanlar Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Cevdet Yılmaz oldu

OMÜ ÇEVSAM Söyleşileri kapsamında düzenlenen etkinlikte Prof. Dr. Cevdet Yılmaz, 11 Ağustos 2021 tarihinde Sinop Ayancık'tan Kastamonu Bozkurt'a kadar olan sahada yaşanan sel felaketinin sebep ve sonuçları hakkında bilgi vererek iklim değişimi, akarsuların sel ve taşkın riskleri, iç göçlerde yaşanan yeni eğilimler, yerleşim alanlarının yanlış yere kurulması, konu ile ilgili olarak bugün yaşanan sorunlar ve yanında gelecekte bizleri nelerin beklediği üzerinde durdu.

SELLER GEÇMİŞTE DE YÖREDE BÜYÜK YIKIM YAPTI

Prof. Dr. Cevdet Yılmaz konuşmasında, Bölgede yaşanan sellerin ilk olmadığını, geçmişte de seller yaşandığını fakat bunların genellikle kayıt altına alınmadığı ya da insanlar ve yöneticiler tarafından umursanmadığı için sanki bu sellerin yeni görülmeye başladığı gibi bir izlenim verilmeye çalışıldığını belirtti. Yaşanan sel afetleri ile küresel iklim değişiklikleri arasında bağ kurulmaya çalışıldığı, oysa Ayancık yöresinde yaşanan 1931, 1963 ve 1964 sel ve taşkınları örneğinde de görüldüğü üzere, yörede geçmişte de sellerin büyük yıkım yaptığını kaydetti.

Yörenin coğrafi yapısı hakkında bilgi veren Prof. Dr. Yılmaz, "Bu bölge zaten Türkiye'de Doğu Karadeniz'den sonra en çok yağış alan yerlerden biri. Bozkurt, Türkeli ve Ayancık ilçe merkezlerinin de vadi tabanları ya da akarsuların denize ulaştığı dar azmaklar üzerinde kurulduğu düşünülürse sellerden etkilenmemeleri

mümkün değil. Nitekim aynı saha içinde Çatalzeytin ve Abana ilçe merkezleri vadi içinde değil, kıyıya paralel yamaçlar üzerinde geliştikleri için sel ve taşkınlardan etkilenmemişlerdir" dedi.

İLÇE MERKEZLERİNDEKİ YAPILAŞMA BASKISI AZALTILMALI

Yaşanan sel ve taşkın esnasında çok sayıda can kaybının olmasından üzüntü duyduğunu belirten Prof. Dr. Cevdet Yılmaz bu olayların tekrar etmemesi için bölgedeki yerleşim düzeninin ve bunu zorlayan nüfus hareketlerinin yakından takip edilmesi gerektiğini belirtti. Türkiye'de emekli nüfusun kentten kıra dönüş yapmaları sonucu Ayancık, Türkeli ve Bozkurt gibi ilçe merkezlerinde yoğun bir yapılaşma ortaya çıktığını ifade eden Prof. Dr. Yılmaz, vadi tabanlarına sığmayan

talebin akarsuların taşkın yataklarına doğru genişlediğini, bu da yetmeyince apartmanlaşmanın görüldüğünü belirtti. Köy, ilçe merkezi ile büyük şehir arasında yaşanan üçlü hayat tarzının yaygınlaştığını belirten Yılmaz, sorunun çözümü için kırsal alanla bağların güçlendirilmesini, sağlık altyapısına erişimin kolaylaştırılarak kırdaki daha uzun süre kalınabilmesinin yollarının açılması halinde ilçe merkezlerindeki yapılaşma baskısının azaltılabileceğini belirtti.

SEL FELAKETİNDE DEVLET-MİLLET İŞ BİRLİĞİNİN GÜZEL ÖRNEKLERİNDEN BİRİ SERGİLENDİ

Sel felaketinde devlet-millet işbirliğinin güzel örneklerinin sergilendiğini belirten Prof. Yılmaz,

"Devlet sahadaydı ve hiç ayrılmadı. Bakanlar nezdinde ziyaretlerle yardımların ve yaraların sarılması yönündeki çalışmaların koordinasyonunda aksama olmadı. Köprüler yıkıldı, yollar kapandı fakat helikopterlerle hava ulaşımı sağlanarak en ücra köylere ulaşıldı. Silahlı Kuvvetlerimiz askerlerini gönderdi ve askerlerimiz vatandaşların yaralarını sarmada, yıkılan yerlerin tamirinde, enkazın kaldırılması ve çevre temizliğinde büyük rol oynadılar ve vatandaşın takdirini ve sevgisini kazandılar. Bu selde unuttuğumuz deniz yolu keşfedildi. Güzelkent Limanı'na yanaşan feribotla izin sezonu biten gurbetçilerimiz tahliye edilirken, çıkartma gemisi ile iş makineleri yöreye ulaştırıldı" diye konuştu.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KAYGILARI YÖRENİN GELECEĞİNDE ÖNEMLİ ROL OYNAYACAK

Yaşanan sel felaketlerini, değişen iklim şartlarına bağlamada acele edilmese de iklimle ilgili kaygıların yörenin geleceğinde önemli rol oynayacağını belirten Prof. Dr. Cevdet Yılmaz sözlerini şöyle sürdürdü; "Küresel iklim değişiklikleri kışın ısınma, yazın serinleme konusunda iklim konforumuzu etkileyecek. Isınan hava güney illerimizden başlayarak insanları kuzeye doğru ya da daha yükseklerle yönlendirecek. Türkiye için hedef bölgelerden biri de sel ve taşkınların

yaşandığı bu saha olacaktır. Çünkü yöre ılıman iklimi, zengin bitki örtüsü ve bozulmamış doğası ile yakın bir gelecekte cazibe merkezi olacaktır. Bütün bunlar için gerek günümüzde gerekse gelecekte karşılaşacağımız yerleşim yeri sorunlarına karşı daha duyarlı olmamız ve bugünden çözümler üretmemiz gerekiyor. Aksi takdirde Doğu Karadeniz'de yaylalar üzerindeki yapılaşma baskısının bu yörede de başlayacağını, insanların ikinci ev, üçüncü ev derken artık tek bir yerde değil, yıl boyunca farklı yerlerde hayatlarını sürdürmek istemeleri gerçeğini kabul etmeli ve buna uygun çözümler üretmeliyiz" dedi.

■ ŞİLA KURUMAHMUTOĞLU

